

โรงพยาบาลเชียงรายประชานุเคราะห์
Chiang Rai Prachanukh Hospital

โรงพยาบาลเชียงรายประชานุเคราะห์ จังหวัดเชียงราย

ระเบียบปฏิบัติ เรื่อง แนวทางการรักษาฟันหลุดจากเหง้า (tooth avulsion)	วันที่ออกเอกสารครั้งแรก วันที่ ๑๑/ ก.พ./๒๕๕๙
รหัสเอกสาร SOP – DENT – ENDO2	ปรับปรุงครั้งที่ ๑ วันที่ ๓๐/ เม.ย./๒๕๖๓ ปรับปรุงครั้งที่ ๒ วันที่ ๑/ ก.พ./๒๕๖๖ ปรับปรุงครั้งที่ ๓ วันที่ ๒๑/ มี.ค./๒๕๖๘
ทีม/ กลุ่มงาน/ หน่วยงาน ภารกิจด้านทันตกรรม	
ผู้จัดทำ นายพิษณุ ดวงตาต้า	ผู้รับรอง นางสาวตลฤดี ชุมภูรัตน์
	ผู้อนุมัติ แพทย์หญิงอัจฉรา ละอองนวลพานิช

ระเบียบปฏิบัติ เรื่อง แนวทางการรักษาฟันหลุดจากเหง้า (tooth avulsion)

ผู้จัดทำ

ผู้รับรอง

(นายพิษณุ ดวงตาต้า)
ตำแหน่ง ทันตแพทย์ชำนาญการพิเศษ

(แพทย์หญิงตลฤดี ชุมภูรัตน์)
ตำแหน่ง รองผู้อำนวยการฝ่ายภารกิจ
ด้านทันตกรรม

ผู้อนุมัติ

(แพทย์หญิงอัจฉรา ละอองนวลพานิช)
ผู้อำนวยการโรงพยาบาลเชียงรายประชานุเคราะห์

โรงพยาบาลเชียงรายประชานุเคราะห์
Chiang Rai Prachanukh Hospital

โรงพยาบาลเชียงรายประชานุเคราะห์ จังหวัดเชียงราย

ระเบียบปฏิบัติ เรื่อง แนวทางการรักษาฟันหลุดจากเบ้า (tooth avulsion)	วันที่ออกเอกสารครั้งแรก วันที่ ๑๑/ ก.พ./๒๕๕๙
รหัสเอกสาร SOP – DENT – ENDO2	ปรับปรุงครั้งที่ ๑ วันที่ ๓๐/ เม.ย./๒๕๖๓ ปรับปรุงครั้งที่ ๒ วันที่ ๑/ ก.พ./๒๕๖๖ ปรับปรุงครั้งที่ ๓ วันที่ ๒๑/ มี.ค./๒๕๖๘
ทีม/ กลุ่มงาน/ หน่วยงาน ภารกิจด้านทันตกรรม	
ผู้จัดทำ นายพิษณุ ดวงตาต้า	ผู้รับรอง นางสาวตลฤดี ชุมภูรัตน์
ผู้อนุมัติ แพทย์หญิงอัจฉรา ละอองนวลพานิช	
<p>วัตถุประสงค์</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. เพื่อให้การปฏิบัติในการดูแลฟันที่ได้รับอุบัติเหตุประเภทฟันหลุดจากเบ้าเป็นไปในแนวทางเดียวกัน 2. เพื่อให้ผู้ป่วยได้รับการรักษาอย่างถูกต้องตามหลักวิชาการและอย่างเร่งด่วน เพื่อความสวยงามและเพิ่มความสำเร็จของการรักษา เพื่อให้ฟันสามารถใช้งานในช่องปากได้ต่อไป <p>ขอบเขต</p> <p>ใช้เป็นแนวทางปฏิบัติในการดูแลฟันแท้ที่ได้รับอุบัติเหตุประเภทฟันหลุดจากเบ้า ในกรณีที่ผู้ป่วยมารับบริการที่กลุ่มงานทันตกรรม โรงพยาบาลเชียงรายประชานุเคราะห์</p> <p>นิยามศัพท์</p> <p>ฟันหลุดจากเบ้า (tooth avulsion) คือ การหลุดของฟันจากเบ้าฟัน มักเกิดกับฟันหน้าตัดบนซี่แรก การพยากรณ์โรคขึ้นกับขนาดรูเปิดปลายรากฟันและระยะเวลาที่ฟันอยู่นอกช่องปาก</p> <p>หน้าที่รับผิดชอบ</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. ทันตแพทย์เฉพาะทางด้านวิทยาเอ็นโดดอนต์ 2. ทันตแพทย์กลุ่มงานทันตกรรม โรงพยาบาลเชียงรายประชานุเคราะห์ <p>ขั้นตอนการปฏิบัติ</p> <p>การดูแลฟันแท้ที่หลุดจากเบ้าแบ่งได้ ดังนี้</p> <p>ฟันปลายรากปิดและแช่ฟันในตุ๊กกลางที่เหมาะสม หรือฟันอยู่นอกช่องปากน้อยกว่า 60 นาที</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. ให้จับฟันที่ตัวฟัน ล้างผิวรากฟันอย่างเบาเมือด้วยน้ำเกลือ นำฟันกลับเข้าเบ้าฟันให้เร็วที่สุด 2. ยึดฟันด้วยฝือกฟันชนิดยึดหุ่ยนาน 2 สัปดาห์ 3. นัดผู้ป่วยมารักษาคลองรากฟันภายใน 7 – 10 วัน หลังเกิดอุบัติเหตุ โดยการใส่แคลเซียมไฮดรอกไซด์เป็นยาภายในคลองรากฟัน <p>ฟันปลายรากเปิดกว้างกว่า 1 มิลลิเมตรและแช่ฟันในตุ๊กกลางที่เหมาะสม หรือฟันอยู่นอกช่องปากน้อยกว่า 60 นาที</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. แช่ฟันในสารละลายมินอไซคลิน (Minocycline) หรือดอกซิซัยคลิน (Doxycycline) 1 มิลลิกรัมต่อน้ำเกลือ 20 มิลลิลิตร นาน 5 นาที เพื่อเพิ่มโอกาสการมีเลือดมาเลี้ยงใหม่ (revascularization) นำฟันกลับเข้าเบ้าฟันให้เร็วที่สุด 2. ยึดฟันด้วยฝือกฟันชนิดยึดหุ่ยนาน 2 สัปดาห์ 3. ทดสอบความมีชีวิตของฟัน ร่วมกับถ่ายภาพรังสีดูการเจริญเติบโตของปลายรากฟันเป็นระยะ หากพบฟันตายให้รักษาคคลองรากฟัน <p>ฟันอยู่นอกช่องปากในสถานะแห้งนานกว่า 60 นาที ทั้งฟันปลายรากเปิดและปลายรากปิด</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. ให้ชุดเนื้อเยื่อผิวรากฟันออกให้หมดและแช่ฟันในสารละลายโซเดียมฟลูออไรด์ความเข้มข้นร้อยละ 2 นาน 20 นาที เพื่อลดการเกิดการละลายของรากฟัน 2. ทันตแพทย์สามารถรักษาคคลองรากฟันนอกช่องปากก่อนใส่ฟันกลับเข้าที่ 3. ยึดฟันด้วยฝือกฟันชนิดยึดหุ่ยนาน 4 สัปดาห์ 4. ในกรณีที่ไม่ได้รักษาคคลองรากฟันนอกช่องปาก ให้นัดผู้ป่วยกลับมารักษาคคลองรากฟันภายใน 7 – 10 วัน หลังเกิดอุบัติเหตุ โดยการใส่แคลเซียมไฮดรอกไซด์เป็นยาภายในคลองรากฟัน 	

โรงพยาบาลเชียงรายประชานุเคราะห์
Chiangrai Prachanusorn Hospital

โรงพยาบาลเชียงรายประชานุเคราะห์ จังหวัดเชียงราย

ระเบียบปฏิบัติ เรื่อง แนวทางการรักษาฟันหลุดจากเบ้า (tooth avulsion)	วันที่ออกเอกสารครั้งแรก วันที่ ๑๑/ ก.พ./๒๕๕๙
รหัสเอกสาร SOP – DENT – ENDO2	ปรับปรุงครั้งที่ ๑ วันที่ ๓๐/ เม.ย./๒๕๖๓ ปรับปรุงครั้งที่ ๒ วันที่ ๑/ ก.พ./๒๕๖๖ ปรับปรุงครั้งที่ ๓ วันที่ ๒๑/ มี.ค./๒๕๖๘
ทีม/ กลุ่มงาน/ หน่วยงาน ภารกิจด้านทันตกรรม	
ผู้จัดทำ นายพิษณุ ดวงตาต้า	ผู้รับรอง นางสาวลลิตี ชุมภูรัตน์
ผู้อนุมัติ แพทย์หญิงอัจฉรา ละอองนวลพานิช	

หลังการรักษา

1. แนะนำผู้ป่วยรับประทานอาหารอ่อน รักษาความสะอาดโดยการแปรงฟันด้วยแปรงสีฟันอ่อนนุ่ม และน้ำยาบ้วนปากคลอร์เฮกซีดีนความเข้มข้นร้อยละ 0.1 เป็นเวลา 1 - 2 สัปดาห์
2. จ่ายยาปฏิชีวนะ 7 วัน โดยพิจารณายาเทตราซัยคลิน 25 - 50 มิลลิกรัม/น้ำหนักตัว 1 กิโลกรัม/วัน เป็นลำดับแรก หากผู้ป่วยแพ้ยาเทตราซัยคลิน หรืออายุน้อยกว่า 12 ปี ให้มีออกซิซิลิน 20 - 50 มิลลิกรัม/น้ำหนักตัว 1 กิโลกรัม/วัน และแนะนำฉีดวัคซีนป้องกันบาดทะยัก